

Előfizetési díj:
Postán vagy Pécselt hához küldve:
egész évre 5 ft, félre 2 ft 50 kr.
Egyes szám 10 kr.

PÉCSI FIGYELŐ.

Hirdetések ára:
Egy öt hasábos pélt sor egyszeri
megjelenésért 6 kr., 3-szori 5 kr.,
10-szerért 4 kr. ártalán. — Minden
hirdetés után 30 kr. bélégdíj ártalán.

SZERKESZTŐI IRODA:
Ó-pósta-utca 16-ik szám.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a városház épületben, Lill János úr a budai külvárosban,
Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, valamint a vidéken minden postahivatalnál.

KIADÓ HIVATAL:
János-utca 8-ik szám.

Olvasóinkhoz.

Ma, midőn a tizen-nyegyedik évfolyam küszöbén állunk, örömmel tekintünk vissza lapunk múltjára; igen, örömmel, mert az az édes tudat tölti el valónkat, hogy nem csalódunk, ha azt hisszük, hogy olvasóink belénk helyezték bizalmának sikerült megfelnünk s irányunkkal, törekvéseinkkel olvasóink megelégedését volt szerencsénk kivívni. A mult feletti örömnünk közepett földereug a remény sugára, mely azzal biztat, hogy hivatásunk s földadatunk kivitelében ezentúl is bizton számíthatunk közönségünk lelkes pártfogására s e reményesség buditó hatása új életet, új erőt ad, hogy tovább és tovább harcoljunk függetlenségéig, igaz meggyőződéssel s hévvel az igazság és közérköliség mellett.

Mézes-mázos szavakra, cifra igéretekre nem kényszerítünk, mert lapunk éveinek száma napnál világosabban tanúsítja, hogy méltók voltak a közönség hazafias pártfogására. Méltók voltunk, mert a sajtó valódi hivatását igyekeztünk betölteni; mindenkor nemes és magasról szemlélve leggett szemünk előtt s tiszta fegyverrel harcoltunk a dicső eszmék és igaz elvek diadalrajuttatásáért. S ha eddig méltók voltunk a közönség pártfogására, ezentúl még inkább megérdemeltük azt, mert mindinkább nagyobb és nehezebb hivatás várokozik reánk, midőn a jelen társadalom rohamosan növekedő romlottsága, az általános korrupció ellen kell küzdve-küzdenünk, mely ma már nemcsak gyötör, hanem veszélyvel fenyeget. A romlottság a társadalom minden rétegében hódít. A szomorú jelen, mely még borzalmasabb jövőt ígérve minden ligadtan gondolkodó, romlatlan lelkű hazafit súlyosan aggaszt, arra késztet bennünket, hogy megkötözöttet erélyvel, megfeszített buzgósággal küzdjünk a kormány kárhazatos politikája, gazdálkodása, az erköletelenség, szélhámoság, romlott közvélemény, jellemtelenség, piszkos anyagság, rút önérdék s mindmegannyi állami s társadalmi körtünet ellen.

Eddigi politikai irányunkhoz hívek maradván, a magyar nemzet szellem, a műveltség ápolása, fejlesztése, a megyei és városi mozgalmak ismertetése, társadalmi s közgazdasági kérdések rövid de alapos fejtegetése lesz ezentúl is feladatunk.

TÁRZA.

Szerencse föl!
— Utóhang Borbála-nap alkalmából. —
Irtá: Schmidt Boldizsár.

Szerencse föl! Így köszöntök bizalommal egymást az éji ávilág szerezcsen külsejt gyermekei a fölvilágtól búcsút véve, midőn „rémtanyájukba“ ereszkednek, hogy a szikla kebeléből előteremtsek a rejtett kincsüket.

Borbála-napján hangosabban s vidámban hangzott a „Szerencse föl!“ mert „Istenhözadót“ mondtak az alvilágnak az összes bányászok, hogy Isten derült ege alatt önmaguk gyönyörködhessenek a bányászelért szerzetelenségében.

Borbálanapján a bánya sötét és komor tárnái — valamint istályjaiban elnémul a bányász szerszámának tompa kopogása; a pislogó mécsnek halavány fénye nem világít; a verejtékező munka szünetel; a munkára hívó harangnak monoton hangja helyett a trombita, fuvola stb. hangszereknek szivet-leket vidító zengelmek hívják a bányászokat az akna köré, de nem munkálkodni, hanem ünnepelni. A bányász koromfekete öltönyét ünnepies köntös váltotta föl; minden oly szép, oly ünnepies! A bányászok a mécs helyett

Emberek, osztályok, társulatok érdeke mind egyenlők előttünk, az igazság mértéke az egyedüli, melyet reájuk alkalmazunk. Nekünk nem ad utasítást senki, mi nem fogadjuk el senki utasítását. Vezetünk a lelkiismeret, irányítunk a tiszta meggyőződés.

Nem ismertünk önérdéket s megvetve az anyagi haszon-hajhászat utálatos mesterségét, egyedül a közjóért fogunk fegyvert s tiszta kézzel, nyilt sisakkal harcolunk merészen; igen a közjóért, melynek három feltétele: vallásosság, hazafiaság és jó gazdálkodás — lebeg lelki szemünk előtt s ezeknek gondos figyelembevételével igyekeznünk hatni minden erőnkkel s minden irányban.

Pártoljuk a szép, jó s nemes irányu törekvéseket s védelmére kelünk az igaztalanul megtámadott- s megbántottak, legyen az magán-személy, egyesület, vagy hatóság; s viszont részrehajlatlanul megrójjuk s elítéljük azt, a ki a tiszta érzés, józan gondolkodás követelményei s az igazság ellen vét.

Maradunk, a kik voltunk: igaz, bátor, mindenféle érdektől ment, független harczosa a magyar sajtónak, igaz védője a magyar nép politikai és társadalmi jogainak, éber őre a vallás- és közérkölisnek.

Harcolunk a bűnök ellen s igyekszünk a hibákat jóvá tenni.

Mi helyt állunk erőnkkel, munkánkkal, felelősségünkkel; a nagyközönség pedig álljon helyt támogatásával.

Lapunk terjedése az eszmék és igazság terjesztése; lapunk erősbülése a független közvéleménynek nyujt hathatos erőt. Fegyverünk a szó, erőnk az igazság hatalma s ha ezt valljuk, szavunk visszhangzik a szivekben.

Most pedig köszönetet mondva, a multban tanúsított bizalomért, kérjük olvasóinkat, hogy jövőben is támogassanak bennünket lelkes, hazafias pártfogásukkal.

Országgyűlés.

Az öt éves mandatum fölött a képviselőház f. hó 12-én (szombaton) befejezte az általános vitát. A záró beszédek és a szavazás a hétfői ülésre maradtak. Legnagyobb hatással Ugron Gábor, pártunk tagja beszélt, ki majd humorral, majd élle jellemezte a Tisza-politikát. Horváth Boldizsár mint rendesen, úgy most is leköttötte a ház figyelmét. Tisza Kálmán

haláézelmeiket gyújtják lángra, hogy ezek fényével áldozzanak és adozzanak a Mindenthatónak, ki őket ismét egy éven át a bányarédek ellenébe védszentjük alatt az őket minden perczben környező veszélytől megmentette; hogy a multban kifejtett munkásságokból erőt, kitartást és kedvet merítsenek az elfatvóztatott jövőre. Egy évi bű és keserv után mily örömmel üdvözlik egymást és Borbála-napját „Szerencse föl!“ üdvözlettel. Az idén a természet is osztóztott örömlükben. Mert a nap aranyozó sugara áttörvén a tél ködköpenyén az akna fölé épült gépház homlokzatát esőjával illette és ragyogó fényben uszott a gépház és fölírata: „Szerencse föl!“ Borbálanapja a legfényesebb ünnepe a bányatelepeken, hol nem ragadta magához a patronátusi elsőségét szt. Prokop. A munkában való sürgés-forgást pihenés váltotta föl. Csak a föld könyeit a mélységből föl-fölemelő szivattyu, valamint a bányarém nem osztozik a munkaszünetben; az előbbi azért, hogy könnyebb tegye a bányászok munkáját; utóbbi pedig ravaszul tömörül a bányalég (CH2) képeben mint ellensége a bányászoknak, hogy alkalomadtán egy bányásznak könnyelműsége árán váratlanul szedje áldozatait a rémtanya rovására.

A bányászok ezen örömlünnepében szívesen, úgyszólván önkénytelenül vesz részt a laikus közönség is, mit a bányász nemességviszességénél fogva örömmel lát. Jól is

miniszterelnök szintén felszólat. Ulés végén interpellációk voltak.

Hétvőn 85 szótöbbséggel elfogadták az öt éves mandatumról szóló törvényjavaslatot. A javaslat mellett szavazott 215, ellene 130. A 450 igazolt képviselő közül távol volt 104. A kormány-pártból Gündöcs Benedek és Szontagh Pál a javaslat ellen szavaztak. Pulszky Ferenc és Zichy Jenő gróf pártokivüliek a javaslat mellett szavaztak. Szilágyi Dezső és Irányi Dániel javaslatát a kormánypárti többség leszavazta. Mindjárt az ülés kezdetén letárgyalták a pénzügyi felhatalmazásról szóló törvényjavaslatot, melyben a kormány felhatalmazást kért, hogy költségvetés nélkül kezelhesse a jövő év első negyedében az állami kiadásokat és bevételeket. Az ellenzéki szónokok felvetették a bizalmi kérdést és mivel nem viseltek politikai bizalommal a kormány iránt, a felhatalmazást megtagadták az ellenzék nevében. A kormánypárti többség azonban megadta.

Kedden rövid ülést tartottak, melyen harmadszori felolvasásban is elfogadták a pénzügyi felhatalmazásról s az öt éves mandatumról szóló törvényjavaslatot. A pénzügyminiszter benyújtotta előterjesztését a 6% magyar aranyáradek-kölesönkötvények megváltása s e czéliből 4% magyar aranyáradek-kölesönkötvények kibocsátása tárgyában.

Szerdán tárgyalták és elfogadták a főrendiházi örökös tagok becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot; ülés végén három interpellációt terjesztettek be; Gulácsy Gyula a solti felsőjárás szolgabírája s a budapesti katonai ténparancsnokság között felmerült konfliktus ügyében, Herman Ottó a szegedi tanfelügyelő ügyében, Olay Szilárd a jövő évi deficit tárgyában. Végül megállapították a karácsonyi szünet tartamát. — A főrendiház szintén tartott rövid ülést.

Városi közgyűlés.

Pécs szab kir. város köztörvényhatósága f. hó 14-én (hétfőn) rendes közgyűlést tartott, melyen a bizottsági tagok szokatlan nagy számmal vettek részt. Perczel Miklós főispán elfoglalva az elnöki széket, üdvözölte az egybegyűlteket s megnyitotta a jelenléte ki a közgyűlést. Mielőtt a tanácskozást megkezdették, főispán a közgyűlés tudomására hozta, hogy „megbízatásukban“ eljárta s a föliratot ányújtották Tisza Kálmán miniszterelnöknek jubileuma alkalmával, a ki a „megtisztelést“ örömmel fogadta s azt mondotta, hogy habár az elvek különbözők is, csak azok, kik ezt, vagy amazt vallják — jó hazafiak legyenek. (Ismerős frázis!) Papp József biz. tag felszólat s kijelentett, hogy nincs tudomása arról, miszerint a fölirat megszavazásán kívül küldöttség mezenészté határozatot volt. A közgyűlés a főispán jelentését tudomásul vette. Következett a napirend.

Olvasották az igazoló bizottság jelentése a legutóbb adót fizető bizottsági tagok 1886. évre szóló névjegyzékének kügazatásáról. Tudomásul vétettek.

áll nagyon a nap barnította arcz a nehéz bányalég hatása alatt sápadt fizionómia mellett. Az üde levegő és az éltető napfény fölvilanyozza a kedélyeket a zene hatása alatt s újra elhangzik: „Szerencse föl!“

Együtt vannak már mind, örege, apraja sietett a gyűlhelyre, mely egyik nagyobb akna mellett van. A szivattyúzó gépek puffogó moraja nem zsenirozza most őket, tudja, hogy ez alkalommal csak vizet és nem embereket emel.

A bányászinduló rázendítésére glédába állnak. Elül a bányagyás s a többi tisztviselő, utána a felügyelő személyzet s végre, a kiket az elejére kellend helyezzen, a bányászereg imitt, amott szegélyezve egy-egy fiatal menyecskével.

„Szerencse föl!“ most istenháza felé és a bányászok fölvonulnak, mint valamely diadalittás hadsereg a győzelem után, hogy megadják Istennek, mi Istené: a haláimat és tiszteltek.

A lelkész szónoklatában szt. Borbála erényei piros vonalként vonulnak végig s a követésre való buzditás hatása alatt megszállja szivüket az áhitat. A vér nélküli áldozatnak bemutatása alatt mely fohász száll a teremtöböz, mely hálát és könyörgést foglал magában. A bányász e perczben a legjobb hívó. A munka kérésgette kezei összekulcsolódnak, a megváltó képe fényárral veszi körül a sötétségben té-

A közigazgatási bizottságból ez év végén kilépő öt tag újolag meg lön választva. Ezt követte a közszégi iskolaszék új megalakulása. Csekély változással maradt a régi. A szőlőszeti bizottság tagjai is megmaradtak.

Olvasották a tanács jelentése, mely szerint a fogyasztási adók megváltása érdekében az államkincstárral létre jött a szerződés. Fizet a város évenként 91,012 forintot.

Olvasották a tanács javaslata a katonakórház csere-ügyében az új építkezés előkészítésére szükséges földmunkálatok keresztültvitale érdekében. A tanács előre bocsátva, hogy a honvédelmi miniszterium a tervet csekély pótlással elfogadta s pótlás végett a helybeli katonai mérnökparhoz tette át; javasolja, hogy még ez év folyamán lassan az alap-előkészítéshez. Meg kell itt jegyezni, hogy a tanács, midőn ezen javaslatát megszövegezte, még akkor kedvező idő volt, most azonban az erős tél beálltával, lehetetlen előleges földmunkálatokat végezni. Különben is Fekete Mihály tiszti ügyész főlalál s jogi szempontból indulva ki, azt mondja, hogy inkorrekt eljárás volna addig az előmunkálatokhoz fogni s pár ezer forintot megköczzátalni, míg a csere-szerződés tényleg meg nem kötött. Legelőnyösebbnek tartja, ha a város beárva a csere-szerződés megkötését, egyszerre egészben, vagy részletekben árlejtés alá bocsátja az új kórház fölépítését. A felszólatás többek helyeslésével találkozott s a tanács javaslata mellett, és határozatot, hogy a munkálatok a csere-szerződés megkötése után vétetnek cserehatára.

A folyó számlák kifizetésére engedélyezett törzstőke-előlegekből 9000 ft lett visszatérítve.

Az iskolaszék előterjesztést tett az Ágoston-téri iskola-épületben a gyermekmenhely létesítésére érdekében. A város évenként 480 ftot ad az intézet fenntartásához. A szállók gyermekeikért naponta 10 kr fizetnek. 16 ingyenes vétetik föl. A föllyeleten kívül életemben is részestülnek. Mendlik Ágoston örömmel üdvözli az új s áldásos intézmény létesítését. Indítványozza, hogy a város azon árva, melyek az árvaházban nem férnek el, ide vétessenek. Egrny József hozzájárul Mendlik indítványához, azon megjegyzéssel, hogy a város által eddig is tartozott árvák ezen menházba helyeztetvén el, az ekkép megtakarított pénz fordítassék szegény tanuló gyermekek segélyezésére. Aidinger erre azt jegyzi meg, hogy az így is akkép történik, minthogy a szegény-alapból vétetvén, a szegény-alapba származik vissza a pénz; következésképp ismét csak szegény gyermekek javadalmazására fog fordítottatni.

Következett a városi közsenbánya bérbeadása. E tárgy képezte a közgyűlés legnevezetesebb tárgyát. A város közönsége már eleve nagy érdeklődéssel várta ez ügy elintézését. Sajnos, az eredmény éppen nem mondható kielégítőnek. — Aidinger, midőn az ügy szövegére került, fölvetette a kérdést vajjon elvileg kimondja-e a közgyűlés a bánya bérbeadását, vagy sem? — Papp József biz. tag odanyilatkozott,

velygő lelkeket és a képzelet varázsa hallatja velök az isten vizsgátló hangját: „Szerencse föl!“

Ezen lelki állapot nagyon illik a halavány és hervadásnak indult arczhoz, melyből bágyadt szem sóvárogja a nyugalom és boldogság kellemét.

Még egy zarándoklás az oltár körül, mely alkalommal a lelkész által nyujtott feszületet csókkal illetik és az oltára áldozatot tesznek és a zenekar újra rázendíti a „Szerencse föl!“ dallamot, miatt a bányászok elhagyják a templomot és ezzel a napnak a lelkiekre vonatkozó czeremoniákat. Így mulnak el a Borbála délelőtti mindenütt bányatelepeken, csak Pécsbányatelep képez kivételt abban, hogy a pécsi dalárda kitűnő dalnokai, mint Hofer, Jilly és Reberics urak közreműködésével lelki élvezetet nyujt még a kitűnő műnékelés által, mely a templomtól kívül folytatását nyerte, az idén ebéd után magyar dalok eléneklésével a vendégelőben. Sokkal vigabban foly azonban az élet delután, a midőn szt. Borbála napból bor(es)bal lesz.

A bányász szereti a bort, a vig életet és a dalt. Tudják ezt messze vidéken; mert vásár alkalmával sem lehet mindenütt annyi idegen népet találni, mint Borbála napján a bányatelepeken. Azt hinné ember, hogy Nepomukországbán szivja az erős, friss levegőt, annyi itt a nepomu-

hogy előbb a föltételeket, részleteket kell ismerni s csak akkor lehet határozni a fölött, hogy bérbeadjuk-e bányánkat? A többség a bérleti szerződés felolvasatását kérte. A szerződés felolvasatott. Fekete Mihály tiszti ügyész fölalál s kijelentve, miszerint, ő mint Koch Ferenc ügyvédje s mint városi ügyész, a bérszerződés szövegétől semleges állást foglal el; kéri azonban a közgyűlést, hogy az ügyre vonatkozólag felvilágosítással szolgálhasson. A közgyűlés belegeyezett. Nagyon csudáljuk. Nem kevésbé különös, hogy a tiszti ügyész, mint olyan, a kiegészítő a város érdekeit tartozik képviselni, egyszersmind Koch Ferenc érdekeit is képviselte a szerződés megírásánál. Nem tudjuk, hogy miképen lehet ezt összeegyeztetni a korrektség fogalmával. Ha már Koch Ferenc javadalmazott ügyvédje, úgy adta volna át e szerződés megkötésének ügyét Németh József másod tiszti ügyésznek. Az efféle inkopatibilis eljárás ellen egyszer s mindenkorra tiltakozunk. Németh József másod tiszti ügyész állott föl a bérszerződés fölolvására s körülbelül ezeket mondta: miután Fekete Mihály kijelentette, hogy érdekelte lévén, semleges állást foglal el ez ügyben, szükségesnek tartom, hogy úgy gazdasági, mint jogi szempontból megtegyem megjegyzéseimet. Melegen üdvözölöm a szándékot, hogy a város közsenbányája értékesítessék. De a szerződésben meghatározott föltételek mellett nem, hogy t. i. Koch Ferencnek adassék ki tizenöt évre a bánya évi 1000 ftért, továbbá az 50,000 m.-máza széken felül kiaknázandó rész után a 2 krt mázsánként. Ajánlatosabbnak tartom, hogy a szentermék egy bizonyos perzentjében egyeztünk ki. A szerződésben az sines kitüntetve, hogy kiként eszközi a város az ellenőrzést? Erre szakemberek kelleneek. Előreláthatólag ki van téve a város per, még pedig nagyon is veszélyeztetett per esélyeinek. Fölveendő a szerződésbe, hogy a bánya rendszeresen, helyesen műveltessek. A kauzió is esekély. 1000 ft egy bánya-bérletnél nem elég.

Az elmondottak után indítványozta, hogy adassék az ügy vissza a gazdasági, nemkülönben a jogtgyi bizottságnak, hogy újabban áttanulmányozza, megfontolja a a nagyfontosságú kérdést új s minden tekintetben tökéletes és elfogadható szerződést terjeszsenek a közgyűlés elé. — Cziriák Ignác egyáltalán nem hajlandó a bányákat bérbeadni. — Fekete Mihály azt mondja, hogy a telekkönyvben pontosan meg van határozva a bánya nagysága, fölösleges a szerződésben körülményesen meghatározni; elég a telekkönyvi szám. — Bolgái Kálmán szerint a város érdekeit éppen nem védi a szerződés. Koch Ferenc 3 év alatt is kiaknázhatja a bá-

eni csalogány alias kintorna. Minden utcára, csaknem minden házra kerül egyegy. A bányászok jószívűségét ilyenkor száz meg száz koldus veszi igénybe; mindegyik élvezi e nap áldását, mely a bányászokra a társaságtól száll 50 krajczártól 2 ftig, aszerint, a milyen a munkás. Az élvezetekben ilyenkor ritkán ismer határt, és szt. Borbála oltalmából a bor és bál élvezetbe mélyed, míg a hajnal újra munkára szólítja, ha a bor kábító szesze vagy a szesz villanyozta lelkiállapotban támadt harcvezgy kielégítésében nyrt blezur ágyhoz nem szegi. Az ájtatoskodással kezdett nap így szokott végződni s maga a természet megkönyezi e szilaj jó kedvet.

De valamint az ég újra kiderül, úgy nyeri vissza a bányász ismét előbbi lelki derültségét és lámpájával kezében közzel az akna felé, hol helyreállt a reudes állapot és a munka komolysága ajkára csalja:

„Szerencse föl! szerencse le!
Fogadj öledbe te rémtanya.
S ha ég, föld összeomlana,
Órizz meg engemet.
Oh mert fen egy leányka vár,
Ki nélkülem sem élni már,
Sem halni nem szeret
Szerencse föl! szerencse le!
Isten hozzád te szép világ.

Homeriana-thea.

Orvosilag ajánlott, kitünő gyógyszer
a tüdő és torok betegségek ellen (aszkor, fulladozás, gégebajok).

Meglepő eredmények! Utasítás kívánatra bérmentve küldetik.
Egy csomag 1,20 márka. (72 kr.) Valódi egyedül A. Wolffsky-tól, Berlin N., Weissenbörgerstrasse 79. hozható.

Pilseni export-sör egy palaczkával 24 kr.

Nick Károly

fűszer és csemege kereskedése Pécsen

(király-utca, „Nemzeti-Casino” épület) ajálja jól berendezett
tea és rum raktárát

nevezetesen valódi kingstoni-rumot eredeti plek 2 fnt, jam rum 50, 75 kr.
1 fnt plekja. Orosz caravan tea 1/2 klg. 3-4 fnt. Mandarín tea 5-6 fnt.
Tea keverék 3-7 fntig. Virág tea 16 fntig. Teasütemények szép és nagy választékban 1 fnt 60 kr-tól 2 fnt 40 kr-ig.

Az első pilseni söröződe R. T. helyi raktára.

Mindenféle gyümölcsök legolcsóbban.

Karácsonyi ajándékok és díszítmények.

403. (2-1)

Van szerencsém a n. é. közönség hecses figyelmébe ajánlani nagyválasztékú

legfinomabb Chinai theát,
Angol thea-süteményt,
különböző finom rumot,
sajtot,
bécsújhelyi sódort,
déli gyümölcsöt
görzei maronit stb.
tisztelettel
Scheibner János,
fűszerkereskedő
ő posta és Kazinoy-utca sarkán.
386. (1-3)

Arany és ezüst folyadékban

fa, érc, porcelán- és üveg tárgyaknak megaranyozásához és keretek kijávitásához; mindenféle érc-tárgyaknak megeztőstéséhez. Bármely tárgynak megaranyozását vagy megeztőstését bárki igen könnyen teljesítheti. 1 palaczkának ára 1 fnt. — készpénz fizetés (levél bélyegeken is) vagy utánvét mellett. Megrendelhető: L. Feith jun. in Brünn (Mähren) czégnél. 365. (6-5)

A „Budapesti Hirlap” villámvonata.

A gépi technika minden munkaközben óriási haladást. Vasmonstrumok végzik a nagy közönség tömeges fogyasztására szánt termékek előállítását a gyárakban. Megsulyozzuk a szót, hogy „tömeges” fogyasztás, mert csak ott van szükség ily technikai apparátusra, hol a piacra szánt cikket sok ezer ember várja. Ezzel megmondtuk azt is, hogy a „Budapesti Hirlap”-ra, mily nagy jelentőségi nap volt az, melyen a rotációs gép kénytelen átvenni a közönség kiszolgálását, mert a tömeges fogyasztásnak a nyomdák közönséges eszközeivel a lapkiadó vállalat nem bír eleget tenni többé.

A régi szerkezetű gépek munkaerőjét ez a szerkezet tíz szeresére fokozta. Egy óra alatt rendes tempóban képes a lapból 9000 példányt kinyomtatni, összehajtatni s az expedicio ölébe hullatni, — fokozott tempóban a kinyomott példányok száma tizennyegyzereg fokozható egy óra

Áldozatkész lemondás, ideális rajongás kellett ahhoz, hogy valaki akkor a hirlapiról pályára lépjen. Az a sajtó csak szerény kereteit tölti ki a hatodik nagy hatalomnak s e keretek közt a közszellemre hatni csak egyes lángelméknek adott, milyen Kossuth, Kemény vagy Eötvös.

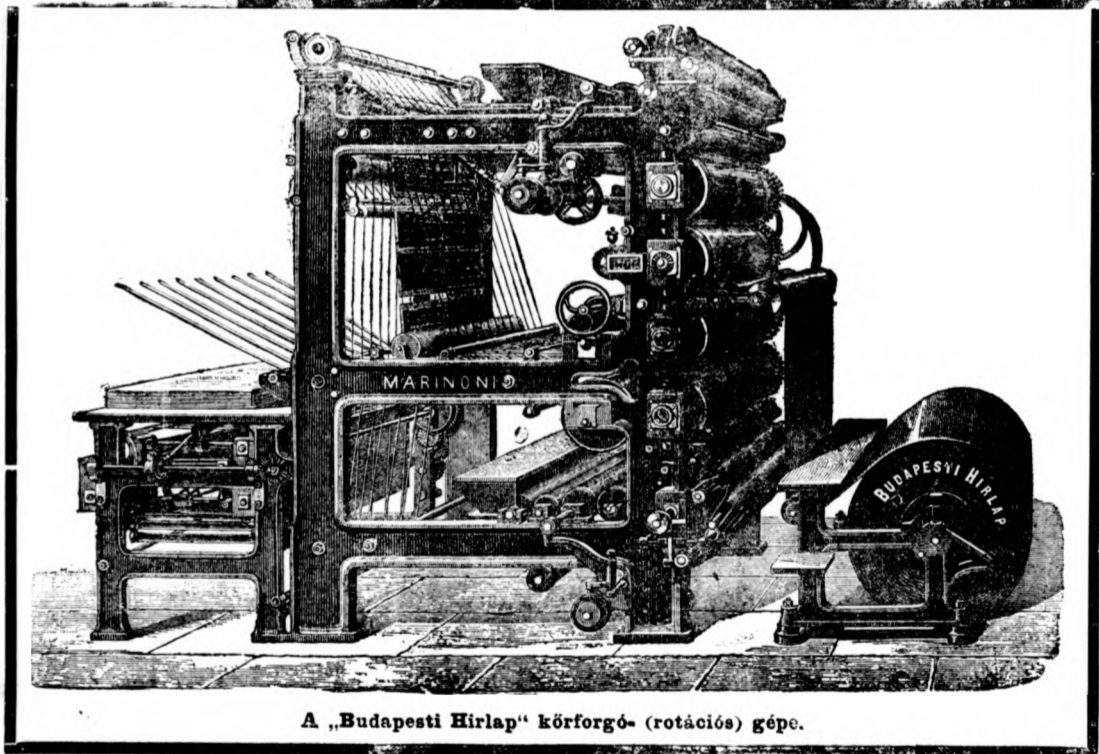
Hosszu nehéz küzdelem volt az, míg oda fejlődtek a viszonyok, hogy a hirlapiródom valódi életpályát nyitott a tehetőség előtt s a magyar publicistikából megélni lehetett.

A „Budapesti hirlap” gyors fejlődése, hirtelen kiemelkedése a kezdet nehézségei közül első rangú publicistikai közlönynek s szempontból is kiváló eseményt képvisel a magyar hirlapiródom történetében.

S örömmel, büszkén valljuk be, hogy e fényes diadalt, a magyar sajtónak, közéletnek és művelődésnek tett szolgál-

lap”-nak mind a nyolcz oldala egyszerre rávonható stereotíp formákban a hengerekre, s a készülék a lap mindkét oldalát két hengerforgással s oly gyors tempóban lenyomatja, hogy — mint fenn már megemlítém — a lapból egy óra letforgása alatt 9-14,000 példány teljesen elkészül. E gyorsaság pedig akként érhető el, hogy géplinknél nem emberi kezek illesztik lap-példányonként az üres papirlapokat a szerkezet szájához, hogy lassu ütemmozgás közepett egyenként lenyomódják rájuk a szöveg.

A rotációs gépek az üres papir beillesztését s a kinyomott példányok eltávolítását elvégzik maguk. Így a Marinió gép is E czéltől egy óriási papirgombolyag áll a gép szájaja előtt, lapszélességgel végtelen papirszalag ez, melyet a gép gyorsan legombolyít, felszörpöl, s a lap formája szerint feldarabol, összehajtogat, végre óriási emeltyükkel kiszáll a szer-

A „Budapesti Hirlap” körforgó- (rotációs) gépe.

alatt. E szerkezet segítségével a „Budapesti Hirlap” belépett az európai színvonalon álló sajtótermékek sorába. Magyarországon kevés lap jutott ennyire. Ily rövid idő alatt, mint a „Budapesti Hirlap” egy s e. Szűk nyelvteljesítünk, és a magyar sajtóviszonyok egyéb korlátai a legtöbb lapvállalatnak csak lassu fejlődését, vegetálását engedték meg.

A „Budapesti Hirlap” fennállása ötödik évében érte el ezt a rangfokot. Őt év alatt kizdötte ki magának az ambiciózt megillető helyet, a hivatásának megfelelő hatáskört a közönség szolgálatában.

Kiváló jelentősége van ez örvendetes ténynek általán magyar köznevelődési szempontból is. Bizonyítja a magyar olvasó közönség számarak gyors szaporodását, a nemzeti műveltség rohamos terjedését, s egy erős szellemi közélet létesítését, mely a nemzeti ambiciózt szolgálatában működő pártatlan, bátor és igazságos közönyt keres magának.

Mily elhanyagolt, mily nehéz volt a hirlapiró pálya Magyarországon még husz év előtt is. Mig pár száz példányban kelték a vezérlapok, mert csak a patrióták olvasták s csak a mecénások fizettek.

latok ez érdemét kizárólag a mi közönségünknek köszönjük, mely rokonszenvvel fogadta első föllépésünket, támogatott törekvéseinkben, szavunkat közérdekű föllött szívesen hallgatta, velünk aggódott és örült, velünk küzdött és lelkesedett. A közpálya ezernyi kötetléke füz miunket vele össe egy szellemi családba.

Szakértőkre a gép speciális érdekességgel bírhat, amennyiben Budapestben eddig csupa németországi (augsburgi és berlini) rotációs gépek használtak, — e gép az első párisi szerkezet (Marinió rendszer), mely Magyarországon alkalmaztatik.

Hetekig tartott, míg a párisi gyárban a hosszú utra elszállíthatóvá tették; tovább három hetet von igénybe, míg négy gépész a „Budapesti Hirlap” nyomdájában felállítá.

A szerkezet alapfogolata az, hogy nem a sok ezer darabból összeállított bett-formát helyezik el benne, mely könnyen ki van téve a széthullás veszélyének s azért csak lassabb tempóban lehet vele dolgozni, — hanem a bettformának vékony ömlomezre lenyomott mását, az ugynevezett stereotípiát feszítik rá a gép vashengerére. E gépen a „Budapesti Hir-

kezethől s a gép másik oldalán rendelkezta lerak. A papirgombolyagból kikertül 10-15,000 példányra való papir mennyiség, s ha a hengerlaku gombolyagot valaki kitejtené, a papirlemezekből bizást futószöveget teríthetne Budapest valamennyi köztjára, lévén a gombolyag hossza 20 1/2 kilométer.

A gép kezelése a lehető leggyorsertibb, s negyedrésnyi emberi munkaerő kell hozzá, a régi szerkezetű képekhez képest. Ezekben előadtuk vázlatos ismertetését a szerkezetnek, s előnyeinek. Fogalmat nyert az olvasó a módról, melylyel a „Budapesti Hirlap” őt szolgálja.

Ahogy a világforgalom számára, távoleső összeköttetés érdekében mentül gyorsabb s közvetlenebb közlekedést terem az emberi lelemény, — úgy igyekszik fejlődni a szellemi forgalom közvetítője, a sajtó is. Ott a gőzmozdony munkaképességét annyira felokozták már, hogy a villámvonatok másfél nap alatt Európa keleti és nyugati határállomását képesek érinteni. A sajtó lépést halad a gőzgépek fejlődésével: az új Marinió-gép

a „Budapesti Hirlap” villámvonata!

Eladó ház!

Pécsen, szigeti országút 20. számú ház, a korona vendéglő közelében, mely áll: 3 szép lakás, istálló, kocsiszin, igen nagy udvartér és borkereskedésre alkalmas nagy pinczéből szabad kézből eladó. Tudakozhatni Mestrits Imrénél, belváros király-utca 38. sz. 364. (0-5)

Biztos segély! A csász. kir. szabadal. carbon-zuhany nyál bárki is meggyógyítja minden káros következmény nélkül, állandón a gyakran már 2 nap alatt, meg a gyógyhatásának látszó s ezek óta tartó tehetetlenséget is. Kellőse, különleg szrevezetlen gyógyszer. A legelőkelőbb profess. és orvosi szaklapok a legelőkelőbb orvosi ajánlatok s a gyógykezelés kigyógyított érveinek közönsé-iratai, minden évek nekki ajánlják minden szenvedőnek a carbon-zuhany használatát melj. Állandó sikert biztosít Toljosen felszerelve használati utasítással s legelőkelőbb professzor orvosi vélemény nyilatvántásával 5 fnt 80 kr. Titkárak: uneltti megküldés, cs. cs. megküldés, tartalmú és eredeti felnem ismerhető. A csász. kir. szabadal. carbon-zuhany forrártár: Bécsben VI., Gumpendorferstrasse 95. Dr. Altmann Károlynál. 378. (0-3)

Daubitz gyomorkeserny

1861 óta kipróbált és jónak bizonyult. valódi kapható Grünbaum Albertnél, Irgalmasok-utca 2 sz. 326. (21-10)

Erven Lucas Bols,

cs. k. udvari szállító, k. német-alföldi udv. szállító, Amsterdam

fennáll 1575 óta, ezek küllönlegességgel:

Curacao-Anisette, az ország elsőrendű üzleteiben tartatnak. 292. (20-12)

Malom eladó!

A hirdi határban az országút mellett 372. (4-4)

egy vizimalom

jutányos feltételek mellett szabad kézből eladó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Karácsonyi és ujévi ajándékoknak

alkalmas czikkekkel dúsan felszerelt nagy raktárát, melyben a legjutányosabb áron beszerezhetők:

üveg, porcellán és majolika étkező-, ivó-, kávé- és teakészletek, gyermek számára szervizek képek, tálcák, finom képercek, tükrök, asztali és függő lámpák szalonokba és több más különféle d i s z t á r g y a k, mind a legizészerűbbek, — ajánlja a n. é. közönségnek

Spitzer L.

Ferenczik-utca S. sz.

A resolvirszappan,

feltalálva és sajátkezűleg készítve

Pichler Ferencz-től cs. k. fő-állatorvos az osztrák-magyar hadseregben,

gyógyít minden külső sérülést és bőrkürett minden házi állatnál, eltávolít minden használati és szépségi hibát a lovaknál, különösen minden bűntudást gyógyít egy újat mind állított és különösen mirigy-, csontszendvedések, kiváltképen izom-gyuladások és szerszám nyomással gyökerez gyógyoszer.

A Resolvirszappan kitünő tulajdonságai következtében és gyógyítási eredményei miatt gazdasági egyesületektől állatorvosoktól és számos földbirtokostól ímetlenül megtisztelő bizonyítványokkal és elismerő hálaíratokkal kitüntetett.

1 darab resolvirszappan 5 gramm tisztasuly, elegendő 10 beteg ló részére o. é. 1 fnt 20 kr. 120 25 2 10

Minden darab resolvirszappanhoz egy pontos használati utasítás a hazai nyelven mellékeltek.

Fő-elárusítás minden világrészre Wasilewsky és Pilaskinál Varsóban.

Forrártár: Magyarországon Török Józsefnél gyógyszerész Bpsten. Pécsen. Kovács Mihály gyógyszerésznél, továbbá kapható a legtöbb Magyarországi gyógyszerész és fűszerkereskedésben. Hogy minden utazás megakadályozzassék minden doboz resolvirszappan az ide mellékelte törvényesen tetem-nyezett vedjeggyel és kezonásokkal el van látva. 373. (10-4) Wasilewsky és Pilaski, Varsó

Singerstrasse 15. PSERHOFER J. féle gyógyszerész Bécében

„göd. Reichsapfel.” Vertisztító labdacok ezeltől egyet-mes labdacok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megnevelek, mivel csakugyan a legelső betegség, melyben a labdacok csodás hatásukat észerszen be nem bizonyították volna. A legalkalmasabb esetekben, melyekben minden egyéb szer sikertelenül alkalmaztatott, ezen labdacok számtalanszor és a legrovidebb idő alatt teljes gyógyulást eredményeztek. 1 doboz 15 labdacossal 21 kr., 1 tegeres 6 dobozzal 1 fnt 5 kr., bérmentelen utánvét mellett megküldés 1 fnt 10 kr. (1 tegeresnél kevesebb nem küldetik szét). Számtalan levelet érkezett, melyek itti hálat mondanak a labdacokért, melyeknek a legkülönféltűbb és legsúlyosabb betegségekben egészsegük helyreállítását közölik. A ki csak egyszer kísérletet tett ve-ná, tovább ajánlja. A számtalan köszönő iratok közül ide mellékelve közlünk néhányat.

Leungang, 1885. május 15. Nagyon tisztelt ur! Lapidásait valóban csodát művelnek, nem olyanok mint s k más ajánlott szer, mindnygy valóban nagyra tudok értékelni. A labdacok megrendelt lapidásokból nagyobb részét hátaim és oszlopaim között szetosítottam és mindgyöknek használt, meg különösen tápdalmakban szenvedő idősöb egyének le, hanem nyerek is vissza teljes egészegükkel, de természet meggyógyult és ezért az orvoságot folytattam öböltek, tegy a ny szes. nekem ismet 5 tegeres küldött, az fogadja tölem és mindzskül kik azon szerencsében szereplünk lapidásait által egészegüket visszaeröltetni törő köszönettel. Deutinger Marton

Bécs, Sz. György, 1882. február 16. Tisztelt ur! Nem elégé nyitvatartom köszönettel lapidásait, mert, fionem kívül, csak a vertisztító lapidásait használtam által gyógyult meg nem, ki már évek óta miszere betegségekben szenvedett, habó meg most is néha

Fagy-balsam, Pserhofer J.-tól évek óta legbiztosab szernek van elismerve mindennemű fagy-lajok és idült sebek stb. ellen. 1 tégely 40 kr. Golyva-balsam, biztos szer golyvás nyak ellen. 1 üvegecs 40 kr.

Élet-esszencia (prági cseppek, svéd cseppek), megromlott gyomor, rossz emésztés, mindennemű állati bajok ellen, kitünő háíziser. Egy üvegecs 20 kr. Utifü-nevű (prági cseppek), általánosan ismert kitünő háíziser hurut, rekedtség és köhögés ellen. 1 üveg 50 kr.

Amerikai köszvény-kenőcs, gyorsan és biztonság ható, kétségtelen a legjobb szer minden köszvényes és csúszó baj, nevezetesen hátgerinczaj, tagszakgatás, görés, ideges fogfájás, fúlszakgatás stb. ellen. 1 fnt 20 kr.

Mindennemű hasonzenvi orvosságok mindig készletben tartatnak.

A megnevezettek kivül valamennyi francia különlegesség nagy raktáron tartatik, vagy kívánat pontosan s a legjutányosabban beszerezhetők. Havasi növény-liqueur Bernhart W. O-tól. 1 üveg 2 fnt 60 kr., fél üveg 1 fnt 40 kr.

Szem-esszencia Dr. Romershoustól. 1 üveg 2 fnt 50 kr., fél üveg 1 fnt 50 kr. Dr. Hufeland-féle szemdobány. 1 doboz 60 kr. Köszvény-fluidum Kwizbatól. 1 üveg 1 fnt. Restitutio-fluidum lovaknak. 1 üveg 1 fnt 40 kr. Korneburgi marha-por. 1 csomag 42 kr. Ferencz-palinka. 1 üveg 60 kr.

stb. stb. és minden netalán a raktárban nem létező czikk kívánatra gyorsan és legolcsóbban meg-szerzetnek.

Postai küldemények 5 fnt alul megrendeléséknél csak az összeg előleges beküldése mellett, nagyobb öszegeknel utánvétellel is eszközözhetnek.